

Az ítéltábla a dr. Varga László ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Vass Gellért ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében - mely perbe alperes pernyertessége előmozdítása érdekében a jogtanácsos által képviselt **"A" Zrt.** beavatkozott - a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2011. április 1. napján kelt 18.P.20.901/2008/67. számú ítéletével szemben a felperes által 68. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 350.000.- (Háromszázötvenezer) Ft, a beavatkozónak pedig 250.000.- (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 900.000.- (Kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2 millió forintot, és ezen összegnek 2008. október 28-tól a kifizetésig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000, a beavatkozónak 400.000.-Ft perköltséget, az államnak pedig az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 774.000.-Ft feljegyzett illetéket. Megállapította, hogy az ezt meghaladó illetéket az állam viseli.

Határozata indokolásában megállapította, hogy 2003. július 15-én a felperes laparoscopiás nőgyógyászati műtéten esett át, a műtétet követően fájdalmai voltak, az alhasi fájdalmak később sem szűntek meg. Az elkövetkezendő években a felperes panaszaival többször fordult az alperesi rendelőintézethez és különböző orvosokhoz. 2008. április 18-án ismételten műtetre feküdt be az alpereshez, a műtét során idegentestet észleltek nála, amelyet a kismedence üregéből eltávolítottak. Az idegentest a laparoscopiai műtétéknél használt műszerhez tartozó kb. 15-17 cm hosszú és 8 mm vastag cső volt, melyet a 2003. évi műtétnél felejtettek a felperes hasüregében. 2008. augusztus 1-jén a felperesnél nyelőcsőfekélyt állapítottak meg.

Az ítéleti tényállás szerint a felperes 2003. augusztus 12-én modellszerződést írt alá a "B" céggel. A szerződést kötő cég pecsétjén "C". szerepelt. A cég képviselőjében "D" járt el. A szerződés szerint a felperes munkaviszonya 2003. október 1-étől 2 évre szól, évi 37.000 Angol font fizetéssel.

A bíróság megállapította, hogy a felperes a szerződést megelőzően modellként nem dolgozott, a szerződés aláírásakor sem munkavállalási engedéllyel, sem vízummal nem rendelkezett, ekkor még ezek a szempontok fel sem merültek, az engedélyek beszerzésére a felperes lépéseket nem tett. A szerződés létrehozásában "E" is részt vett, mint a felperes élettársának gyermekkori barátja.

A felperes az alperesi műtéteket követően nem próbált meg modellként elhelyezkedni, 2008 áprilisában kárigényt jelentett be az alpereshez, ebben elmaradt jövedelmével kapcsolatosan 3.382.000.-Ft-os igényt érvényesített, melynél a minimálbért vette figyelembe. A 2008. júliusi levelében a kiesett munkabérét az éves adóbevallások alapján kérte megállapítani. Angliai munkavállalásról említést nem tett.

Az elsőfokú bíróság az ítélete jogi indokolásában kiemelte, hogy az alperes a felperesnek az 1997. évi CLIV. törvény 77. § (3) bekezdésén, valamint a Ptk.339. § (1) bekezdésén alapuló keresete jogalapját nem vitatta, erre figyelemmel az eljárás során a jogellenes magatartással okozati összefüggésben felmerülő kárt és annak összegét kellett vizsgálni.

A bíróság a 74.000 angol font, mint elmaradt jövedelem jogcímén támasztott igényt megalapozatlannak ítélte, álláspontja szerint a hivatkozott modellszerződés léte, létrejötte vitás. Ennek körében értékelte, hogy a keresetlevélhez a felperes csupán a szerződés fénymásolatát csatolta. A bíróság felhívására a szerződés eredeti példánya is csatolásra került, annak feltalálása kapcsán azonban ellentmondásos nyilatkozatok születtek. A felperes előbb úgy nyilatkozott, hogy azt a társa szerezte be 2008 szeptembere előtt, majd elmondta, hogy a per előtti levelezéskor is felmerült a szerződés, de nem tudták konkrétumokkal alátámasztani. Később úgy nyilatkozott, hogy a társa a padláson találta meg a szerződést. A felperes élettársa azt nyilatkozta, hogy Angliából szerezte be a szerződést, az már a per előtt rendelkezésre állt. "E" tanú azonban úgy nyilatkozott, hogy szerinte eredeti szerződés nem lelhető fel, mert a cég képviselője azt összetépte, a cégnél szerinte a szerződésnek nincs nyoma.

Értékelte azt is a bíróság, hogy a felperes nyilatkozata szerint nem "E" tanút kérték meg a szerződés beszerzésére, holott ez lett volna életszerű, hisz állítólagosan ő segítette a szerződés létrejöttét, ő volt az, aki a céggel kapcsolatban állt és az ő felelősége volt annak az épületnek a kezelője, ahol a cég irodát bérelt.

Ezen ellentmondások alapján a bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy a szerződő cég bejegyzett cég volt, a perbeli szerződés megkötésére jogosult volt az aláíró személye, és ezzel a felperesnek lehetősége lett volna munkát vállalnia. Álláspontja szerint a szerződés aláírása, megkötése már előre feltételezi, hogy a külföldi munkavállalásra engedéllyel rendelkező személlyel kötnek szerződést, ilyen engedély beszerzése nem történt. Nem állapítható meg, hogy a felperes az Egyesült Királyságban 2 évig munkát végezhetett volna.

A hegek eltüntetésére irányuló plasztikai műtét várható költsége és a gyógyszerköltség tekintetében előterjesztett keresetet az elsőfokú bíróság ugyancsak megalapozatlannak ítélte.

A bíróság megállapította, hogy a 2003. évi műtétet követően a felperes élete megváltozott, hetente egy-két alkalommal jelentős fájdalmat érzett, nem tudott szórakozni, kirándulni, sportolni, nyaralását meg kellett szakítania, beszűkültek lehetőségei, az orvosok közel 5 éven át nem tudták meghatározni fájdalmainak okát. Tényleges hátrányt jelentett, hogy 5 éven át - változó időközben és intenzitással - jelentkeztek fájdalmai, ez a mindennapi életben akadályozta őt, és pszichésen az is megviselte a felperest, hogy kiderült, hogy idegentest van a szervezetében.

A szakértői vélemény megállapítása szerint annak a lehetősége is fennáll, hogy az első műtétet követően szedett fájdalomcsillapítók miatt szenvedte el a felperes a nyelőcső savas felmaródását.

A műtét pszichés következményei vélhetően sokáig fennmaradnak, a felperes orvosokkal szembeni bizalma is megrendült.

A bíróság ítélete szerint a nem vagyoni kárpótlás rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, életvitelének a megváltozott körülményekhez igazodó kialakításában, biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését. Más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a tartós vagy súlyos hátrányokat, amelyek a károkozás folytán a károsultat érték. Ezeket a szempontokat értékelve úgy ítélte meg, hogy az alperes által elismert 3 millió forintos nem vagyoni kártérítés kompenzálja a felperest ért hátrányokat. Az ezt meghaladó követelés elutasítása körében utalt arra is, hogy a kialakult következmények nem jelentik a felperes életének olyan módon történő megváltoztatását, mely korábbi élete teljes feladását jelentené.

A felperes fellebbezésében kizárólag a nem vagyoni kárösszegszerűsége, továbbá az elmaradt jövedelem iránti igény elutasítása miatt támadta az elsőfokú ítéletet. Kérte az ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes 74.000 angol font elmaradt jövedelem megfizetésére kötelezését, és a megítélt nem vagyoni kártérítés összegének 5 millió forintba való felemelését.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet iratellenes megállapításokat tartalmaz, figyelmen kívül hagy bizonyított tényeket, az alperes nyilatkozatát kiterjesztően értelmezi és az ítélet rendelkező része ellentmond az indokolásának. Utóbbi körben utalt arra, hogy sem a rendelkező részben, sem az indokolásban nem került megállapításra, hogy a felperesnek kifizetett 1 millió forinton felül jár a további 2 millió forint nem vagyoni kártérítés.

Mindemellett a nem vagyoni kárösszegszerűsége körében nem mérlegelte a bíróság kellő súllyal, hogy a felperes éveken keresztül hiába kísérletezett azzal, hogy teherbe essen, gyermeket szüljön és az idegen test eltávolítását követően is nehezen esett teherbe. A perindításkor abban sem volt egyértelmű a kezelő orvosok álláspontja, hogy születhet-e gyermeke. Ebben a vonatkozásban is évek kellettek ahhoz, hogy a következményeket elhárítsák. Az 5 millió forintos nem vagyoni kártérítés iránti követelés nem eltúlzott.

Az elmaradt jövedelem körében kiemelte, hogy a bíróság a szerződést kötő céggel kapcsolatos alperesi nyilatkozatot kiterjesztően értelmezte, holott az alperes csupán annyit nyilatkozott, hogy a modellszerződést kötő céget ők nem találták meg, és nem állította, hogy

a cég nem létezik, vagy nem lett volna jogosult a szerződés megkötésére. Sem az alperes, sem a beavatkozó nem vitatta a modellszerződés létét, illetve a szerződést kötő cég jogosultságát. Mindemellett "E" tanúvallomása (21. számú jegyzőkönyv) érdemben is igazolja a cég létét, működését, az aláírásra jogosult személyét. Az utolsó tárgyaláson csatolásra került az a levél, amely igazolja, hogy a modellügynökség irodát bérelt, a tanúvallomás és az okirat igazolják a cég létezését, a képviseleti jogosultságot. A bíróság azonban nem adta indokát, hogy ezen bizonyítékokat miért hagyta figyelmen kívül.

Mindemellett amennyiben az alperes a cég létezését vitatta volna, úgy ezt neki kellett volna bizonyítania. A felperes a bizonyítási kötelezettségének az okirat csatolásával eleget tett, figyelemmel a tanúvallomásokra is. Utóbbiak azt is igazolják, hogy a műtét után egészségi állapota miatt nem tudott a felperes Angliába kiutazni, és munkát vállalni.

Hangsúlyozta a fellebbezés, hogy a modellszerződés keresetlevélhez csatolt másolata a szerződés eredeti példányáról készült, ez ránézésre is megállapítható. A hiteles fordítást 2008. szeptember 15-én, tehát a perindítást megelőzően keltezte a fordító iroda, tehát az iratokból is kiderül, hogy a kereset benyújtásakor a szerződés eredeti példánya rendelkezésre állt. A felperes a szerződés feltalálási helyéről valóban ellentmondásosan nyilatkozott, de "F" tanú egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy azt Angliából szerezték be. "E" ugyan azt állította, hogy a szerződést eltépték, de nem volt abban biztos, hogy a felek csak egy példányt írtak alá. Azt sem állította, hogy nincs eredeti szerződés, csupán úgy nyilatkozott, hogy nem hiszi, hogy van. Csak annyit állított, hogy egy példányt "D" eltépett.

A fellebbezés szerint a szerződés 3 eredeti példányban készült, egyet a felperes részére, egyet a cég részére, egyet pedig a munkavállalási engedély beszerzéséhez írtak alá.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság semmivel nem támasztotta alá azon álláspontját, hogy a szerződés megkötése előre feltételezte volna a külföldi munkavállalásra való engedély beszerzését. A meghallgatott tanú úgy nyilatkozott, hogy az angliai kitérkezés után indították volna el a szükséges folyamatot, a felperes személyes jelenlétére lett volna szükség az angliai munkavállalási engedély beszerzéséhez.

Iratellenes az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy a modellszerződés nem létezett, illetve, hogy a szerződés megkötése feltételezi a fél munkavállalási engedélyének a meglétét. Nem értékelte a szerződés létrejötte körében, hogy az érintett tanúk tudtak a szerződésről.

Az okiratokkal, és a tanúvallomásokkal a bizonyítási kötelezettségének a felperes eleget tett. A szerződéssel, mint okirattal, valamint a tanúvallomásokkal szemben az alpereseknek kellett volna azt a tényt igazolni, hogy a cég nem létezik, vagy nem volt jogosult a szerződéskötésre.

Az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult. Megítélésük szerint az első fokú bíróság a személyiségi jogsérelemmel arányosan határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét. A felperes nem bizonyította, hogy a fogantatás elhúzódása és az alperes magatartása között okozati összefüggés lenne. Az alperes utalt arra, hogy az ítélet rendelkező részében foglalt 2 millió Ft-os fizetési kötelezettség nyilvánvalóan a már megfizetett 1 millió Ft-on felül áll fenn.

A keresetvesztésre vonatkozó rendelkezést is megalapozottnak ítélték. Kiemelték, hogy a beavatkozó által csatolt iratok alátámasztják, hogy a hivatkozott elnevezésű cég csak 2005-ben jött létre. A felperes a bíróság ezirányú tájékoztatása és felhívása ellenére sem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Ezzel kapcsolatban az alperes hivatkozott arra is, hogy a

csatolt szerződés nem felel meg a Pp. 196. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, így nem rendelkezik teljes bizonyító erővel. A teljes bizonyító erejű magánokirathoz fűződő vélelem egyébként is csak akkor áll fenn, ha az okirat valódisága nincs kétségbe vonva, vagy az be van bizonyítva. A valódiságot annak kell bizonyítania, aki az okiratot bizonyításra kívánja felhasználni.

Az alperes védekezése a fellebbezésben foglaltakkal szemben a csatolt okirat valódiságának kétségbe vonására irányult.

Az alperes utalt arra is, hogy a felperes a cégnév tekintetében mutatkozó ellentmondást sem tudta feloldani, a pert megelőző levelezés során pedig jövedelem-kiesés iránti igényét nem az angliai munkalehetőség megghiúsulására alapította.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

A homeopátiás készítmények, illetve a plasztikai beavatkozás költségei iránt érvényesített felperesi igényt elutasító ítéleti rendelkezések fellebbezés hiányában a Pp.228. § (3) bekezdésére figyelemmel jogerőre emelkedtek. Az ítéletábra csupán a nem vagyoni kártérítés iránti igényt részben, az angliai munkavállalás megghiúsulására hivatkozással előterjesztett elmaradt haszon iránti igényt pedig egészében elutasító ítéleti rendelkezést vizsgálta, vizsgálhatta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett peradatok mindenre kiterjedő, okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntésével és annak indokaival az alábbiak kiemelése mellett egyetértett.

Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az elmaradt haszon megállapítására csak konkrét, igazolható adatok alapján kerülhet sor. Az elmaradt haszon iránti igény megalapozásához annak bizonyítására van szükség, hogy ahhoz a károsult a károkozó magatartása hiányában a bizonyossággal határos valószínűséggel hozzájutott volna.

A felperes a fenti körben a bizonyítási kötelezettségének a hivatkozott munkaszerződés becsatolásával és a tanúvallomásokkal kívánt eleget tenni.

Az alperes - a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben - kétségbe vonta a csatolt munkaszerződés valódiságát, vitatta az angliai cégnek a szerződés kelteként feltüntetett időpontban való létezését és a szerződés érvényes létrejöttét (60. számú alperesi beadvány). Ennek következtében a Ptk.197. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperest terhelte a magánokirat valódisága tekintetében a bizonyítási teher. Az elsőfokú bíróság tehát megfelelő tartalommal tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének, amikor a felperest a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről - 61. számú végzésében - tájékoztatta.

Az elsőfokú bíróság a peradatokat a maguk összességében értékelve helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. A felperes a vállalása (64. számú irat) ellenére sem szerezte be Angliából a hivatkozott cég hiteles adatait tanúsító okiratot. Ezzel összefüggésben ugyanakkor az alperesi beavatkozó (28/A/1. és A/2. alatt) olyan okiratokat csatolt, amelyek alappal támasztanak kételyt tekintetben, hogy 2003 augusztusában a felperes által hivatkozott cég a szerződésben feltüntetett néven létezett volna. Mindemellett értékelendő körülmény az is, hogy a csatolt megállapodás szövegében feltüntetett cégnév és a bélyegzőlenyomaton szereplő cégnév között eltérés van. Ezen

körülmények mellett az ítélet tábla megítélése szerint a cég létezésének kétséget kizáró bizonyításához a cégnyilvántartási adatokat közhitelesen tanúsító okirat csatolására lett volna szükség, arra "E" tanú vallomása, illetőleg kívülálló harmadik személy írásbeli nyilatkozata (66/F/1 alatt csatolt irat) nem volt alkalmas.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel a felperes nemcsak, hogy az okirat valódiságát, de azt sem igazolta kétséget kizáróan, hogy a szerződést kötő cég egyáltalán létezett-e az okirat keltezéséként megjelölt időpontban.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette értékelés alá a szerződés feltalálásával kapcsolatosan tett ellentmondásos perbeli nyilatkozatokat is.

Bár ítélete jogi indokolásában erre nem tért ki, de a tényállás megállapítása körében utalt arra a hangsúlyos körülményre is, hogy a felperes az elmaradt jövedelmével kapcsolatos igényét a pert megelőző levelezés során létminimum munkabérrel számítva (az 1/F/4. alatt csatolt 2008. április 28-án kelt levél) határozta meg, az angliai munkalehetőség fennállására és annak meghiúsulására utalást sem tett.

Az sem vitatott körülmény, hogy a felperes az angliai munkavégzéshez szükséges munkavállalási engedély beszerzése iránt lépéseket nem tett, nyilatkozata szerint erre csak az angliai kiutazását követően került volna sor. Egyetlen peradattal sem igazolható, hogy a felperes kétséget kizáróan kapott volna az általa hivatkozott tevékenység folytatásához munkavállalási engedélyt.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy a felperes nem bizonyította azon állítását, hogy az alperes károkozó magatartása hiányában az általa hivatkozottak szerinti feltételekkel, azaz két éven át összesen 74.000 angol font ellenérték fejében Angliában munkát végzett volna, ekként az érvényesített jövedelemhez a bizonyossággal határos valószínűséggel hozzájutott volna.

A kifejtettekre figyelemmel tehát ebben a tekintetben nem állnak fenn az alperes kártérítési felelősségének Ptk.339. § (1) bekezdésében foglalt feltételei. Ezen jogszabályi rendelkezés, valamint a sikertelen bizonyítás jogkövetkezményeinek helyes alkalmazásával utasította el az elsőfokú bíróság a felperes elmaradt haszon címén támasztott kárigényét.

A nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezést támadó fellebbezési érvelés tekintetében az ítélet tábla mindenekelőtt kiemeli, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása között ellentmondás nem áll fenn. A perben nem vitatott tények szerint az alperes a korábbiakban már egymillió forint kártérítést a felperes javára megfizetett. Az elsőfokú bíróság ezen részteljesítés, továbbá a felperest ért személyiségi jogsérelemmel arányosnak ítélt hárommillió forintos nem vagyoni kártérítési összeg különbözetének megfizetésére kötelezte az alperest.

A nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során az elsőfokú bíróság a perben feltárt releváns körülményeket maradéktalanul értékelte. A felperesnek az alperesi magatartással okozati összefüggésben személyiségi jogai, a testi és lelki egészséghez, egészséges élethez fűződő joga sérült. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár mértékének meghatározása során figyelemmel volt a jogsértés súlyára és a következmények jellegére és súlyosságára is. Értékelte az elszenvedett fizikai fájdalmakat, az egyéb egészségügyi, pszichikai és életmódbeli hátrányokat, mindazt a nem vagyoni hátrányt, melyet a felperes az alperes magatartása folytán elszenvedett és a jövőben el fog szenvedni. Mindezek okszerű mérlegelése és értékelése útján állapította meg a személyiség jogsértés által okozott nem

vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges és egyben az ítélkezési gyakorlat egységességének, az egységes megítélés követelményének is megfelelő kártérítési összeget. Kellő figyelemmel volt ennek során arra is, hogy a jogsértő alperesi magatartás következményei az ún. idegentest eltávolításáig sem, azt követően pedig különösen nem idézték elő a felperes életének olyképpen történő megváltozását, mely korábbi élete teljes feladását jelentené.

A fenti körülményeken túl az ítélőtábla kiemeli azt is, hogy a beszerzett szakértői vélemények és a perben feltárt egyéb körülmények szerint a korábbi műtétnél alkalmazott eszköz egy darabjának műtéti eltávolítását követően a felperesnél munkaképesség-csökkenés sem áll fenn.

Az ítélőtábla maradéktalanul osztotta az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt azon álláspontját, hogy a felperes esetében az időben elhúzódó fogantatás, és az alperes jogellenes magatartása közötti okozati összefüggést semmilyen peradat nem támasztotta alá.

Az ítélőtábla megítélése szerint tehát a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság által 3.000.000.-Ft összegben meghatározott nem vagyoni kártérítés szükséges és egyben elégséges a felperest ért nem vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez.

Az ítélőtábla a kifejtettekre figyelemmel a Pp.253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta, az eredménytelenül fellebbező felperest pedig a Pp.78. § (1) bekezdésére figyelemmel kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték állam javára, míg a jogi képvisellel kapcsolatosan felmerült munkadíjból álló másodfokú perköltség alperes, illetve alperesi beavatkozó javára való megfizetésére. Az ítélőtábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja és (5) bekezdése szerint megállapítható munkadíj összegét a jelen perbeli fellebbezési eljárás által megkívánt ügyvédi tevékenységgel arányosan a (6) bekezdésben foglaltak szerint mérsékelte, az alperesi beavatkozó tekintetében pedig figyelemmel volt arra, hogy jogi képviselét jogtanácsosa látta el.

Győr, 2012. március 5. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó:

